

DE MAGISKE ÅRENE

ÅRSPLAN 2023 / 2024

TRONDALEN

Samvirkebarnehagene

Velkommen til Trondalen barnehage AS

Trondalen barnehage er en fire-avdelings barnehage for barn i alderen 1-6 år. Hver avdeling ledes av pedagogiske ledere. Daglig leder er **Kristin Merete Epland**. Barnehagen følger Lov om Barnehager (2010) og Rammeplan for Barnehager (2017). Trondalen barnehage eies og drives av Samvirkebarnehagene SA.

Samvirkebarnehagene SA har eid og drevet barnehager i Fredrikstad siden 1989. Samvirkebarnehagene SA har 6 store barnehager på ulike steder i Fredrikstad Kommune. Disse barnehagene er: Begbyenga, Gudevold, Haugeløkka, Kjølbergskogen, Kråkeby og Trondalen barnehage. Samvirkebarnehagene SA er et samvirkeforetak som eies av dere foreldre. Dere foreldre får en eierandel når dere får barnehageplass i en av våre barnehager. Samvirkebarnehagene SA eier 6 datterselskaper (barnehagene) og disse er aksjeselskaper som er eiet 100% av Samvirkebarnehagene SA. Frem til 1.4.2023 var barnehagene avdelinger i Samvirkebarnehagene SA. Stortinget vedtok 1.7.22 endringer i barnehageloven som gjorde at virksomheten måtte omorganiseres slik at barnehagene ble egne rettssubjekt. Dette førte imidlertid ikke til nevneverdige endringer for barn, foreldre og ansatte. Barnehageselskapene og Samvirkebarnehagene SA har alle et ideelt (ikke økonomisk) formål. Eventuelle overskudd blir værende i selskapene.

Samvirkebarnehagene (SA) har et styre med representanter fra eierne (dere foreldre) og ansatte. Styreleder er **Leif-Arne Karlsen**.

Mette Bakken er Daglig leder for Samvirkebarnehagene SA. Samvirkebarnehagene har utarbeidet en strategiplan, med visjonen: "Samvirkebarnehagene – fordi de første årene er de viktigste». Samvirkebarnehagene har også utarbeidet en kommunikasjonsplan som bygger på "ALT VI SIER OG ALT VI GJØR". Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Vårt verdigrunnlag er: **Respekt, frihet, engasjement og likeverd**. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg, lek, fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal sees i sammenheng. Trondalen barnehage har et samarbeidsutvalg (SU) med representanter fra foreldrene/ eierne og ansatte. Daglig leder for barnehagen har møte og talerett. SU er bindeleddet mellom foreldrene og personalgruppen.

Foreldremedvirkning foregår forøvrig gjennom daglige samtaler, årlige brukerundersøkelser og avtalte foreldresamtaler. Dersom dere foreldre har saker dere ønsker å fremme i SU, tar dere kontakt med foreldrerrepresentantene.

SU representantene Inger **Lise Tvette Strømnes** og **Magnus Velgaard Nilsen** har lest og godkjent årsplanen 25.9.23.

SU representantene for barnehageåret 2023-24 er:

Stine Martinsen og **Magnus Velgaard Nilsen**.

Wi Can er regnskapsfører for Samvirkebarnehagene SA.

Nøtteliten

Carina Kristiansen | Pedagogisk leder
Hilde Hansen | Barne- og Ungdomsarbeider
Ida Grimsøen | Barne- og Ungdomsarbeider
Birgit Slang | Barne- og Ungdomsarbeider
Yvonne Hovland Klasbu | Assistent
Line Olavesen | Assistent

Tyttebærriset

Kristine Eriksen | Pedagogisk leder

Ida Halvorsen | Pedagogisk leder

Kristin Grøva | Barne- og Ungdomsarbeider

Karine Bjørling-Kjos | Barne- og Ungdomsarbeider

Revehiet

Hege Fiskerstrand | Pedagogisk leder
Aleksander Bjerkholt | Barnehagelærer
Susanne Pagh Strøm | Barne- og Ungdomsarbeider
John-Arne Trøsberget | Barne- og Ungdomsarbeider

Bjørkestubben

Gunnhild Teigum Vermedal | Pedagogisk leder
Benjamin K Hildre | Barnehagelærer
Petter Davidson | Barne- og Ungdomsarbeider
Gro Endsjø | Barne- og Ungdomsarbeider
Elisabeth Linderud | Barne- og Ungdomsarbeider

I Trondalen barnehage skal vi

Fokusere positivt. Vise kjærlighet. Være tilstede. Våge å si ifra. Gi ros.
Vise begeistring. Vise følelser. Sette oss klare mål. Våge å gå egne veier.
Hente frem egen drivkraft.

Relasjonsstyrker som optimisme, håp, mestringstro og følelsesmessig robusthet skal vi jobbe for å utvikle og forsterke.

Barnehagens formål og innhold:

Dere foreldre skal være trygge på at OMSORG skal prege alle situasjoner i barnehagen og at omsorgen har en verdi i seg selv. God omsorg skaper trygghet og trivsel og utvikling av empati og nestekjærlighet. En trygghet som bidrar til at barna utvikler tillit til seg selv og andre.

Dere skal oppleve at barnet blir sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Vi vil ta vare på barnet deres ved å vise at omsorg, lek og læring går hånd i hånd.

Alle barna i Trondalen barnehage skal oppleve tilstedeværende voksne som kommuniserer empatisk. For barna som mottar empatisk kommunikasjon vil det være med på å fremme evnen til medbestemmelse, forebygge dårlig oppførsel, fremme mestring, utvikling, trivsel og utvikle god selvfølelse.

For å bygge selvfølelse skal vi voksne være i relasjon med barnet.

Vi skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

HOVEDMÅL FOR TRONDALEN BARNEHAGE:

"Alle barna i Trondalen barnehage skal oppleve den gode barndom gjennom et lekende, omsorgsfullt og inkluderende fellesskap".

Alle barna i Trondalen barnehage skal møte tilstedeværende voksne som skal være aktive, respekterende, anerkjennende og lyttende.

Alle barna i Trondalen barnehage skal oppleve en helsefremmende og forebyggende barnehage som skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Alle barna skal oppleve psykisk trygghet.

BARNA SKAL :

- bli trygge • vise empati • få nok tid til å leke og få sosial kompetanse
- oppleve glede og humor • få og mestre utfordringer • lære folkeskikk
- føle glede ved andres mestring • innordne seg - "gi og ta"
- ha høy grad av selvfølelse • være tydelig i kommunikasjonsform
- få medvirke på innholdet i egen hverdag • kunne foreta valg
- ta initiativ, være spontan og kreativ • vise omsorg
- hente frem egen drivkraft

For at barna skal nå disse målene er vi helt avhengig av gode voksenmodeller i barnehagen og et tett og godt samarbeid med dere foreldre. Vi vet at barnets evne til å ta ansvar og handle situasjonsbestemt knyttes i stor grad til barnets indre motivasjon dvs. barnets iboende drivkraft.

Vi som er voksen i barnehagen er viktige forbilder, vi er modeller. Det er derfor IKKE likegyldig hvordan vi oppfører oss mot hverandre eller ovenfor dere foreldre. Vi må kunne lytte, være aksepterende, være innlevende, lekende og bekreftende.

Et felles overordnet mål for utviklingen av barn er:
Barna skal oppleve at de ved å møte andre med anerkjennelse og respekt, selv oppnår anerkjennelse og respekt.

De viktigste årene... overgang hjem-barnehage

De aller viktigste erfaringene et barn tilegner seg foregår i barnets tre første leveår. Derfor skal de yngste barna møte tilstedeværende og omsorgsfulle voksne med stor faglighet knyttet til de yngste barnas utvikling og behov. Ettåringen skal oppleve en trygg og god overgang fra hjemmet til barnehagen. Dette oppnår vi ved å gi hvert enkelt barn mye omsorg, skape forutsigbarhet, være tilstede med barna, være trygge og gode rollemodeller. I samarbeid med dere foreldre skal vi legge til rette for tilpasning av barnets rutiner. Vi skal gi barnet tid og rom slik at de får etablert gode relasjoner til både barn og voksne.

Tilknytningsrelasjonen handler også mye om regulering av vanskelige følelser. I barnehagen skal vi møte de yngste barnas følelsesuttrykk med forståelse og vi skal veilede barna til å styrke sin emosjonelle kompetanse. Gjennom nærvær, trygghet og empati er vårt mål å utvikle robuste barn med høy grad av selvfølelse.

Ettåringens grunnleggende behov for omsorg skal prege alt vi gjør i barnehagen. Omsorg skal komme til uttrykk når barna leker, tilegner seg kunnskaper gjennom lekende samspill, ved måltider, påkledning og i stell. Barn som opplever omsorg fra oss voksne blir ofte selv omsorgsutøvere. Derfor er det viktig at vi støtter og veileder barna i deres omsorgshandlinger fra tidlig alder.

Det er på Nøtteliten den grunnleggende lekekompetansen til barna dannes. Det er der de små barna begynner å knytte vennskapsbånd. De leker og tar kontakt med hverandre gjennom blikk, mimikk, små og store kroppslige bevegelser. De etterligner hverandre, de har en tydelig nonverbal kommunikasjon og utvikler stadig sin verbale tale. Leken er språkstimulerende! Gjennom daglig lek med sang, musikk, rim og regler sprudler barna på Nøtteliten. Allerede i de første leveårene har leken en sentral og viktig plass. Gjennom observasjoner legger vi til rette for at barnas interesser blir implementert i deres lek. I et sosialt fellesskap, der ettåringens humor og glede preger hverdagen, skal vi skape lekelyst!

På Nøtteliten er hver dag fylt med humor og glede! Dette er viktig for at både barn og voksne skal trives. Ettåringen bruker humor i hverdagen på sin særegne måte. Vi voksne har en lekende tilnærming i samspill med barna. Latteren sitter løst når vi leker, synger, dramatiserer og har det gøy sammen.

Ettåringene har en genuin interesse for alt som skjer rundt seg i omgivelsene. De er aktivt medskapende i sine liv. For at vi på best mulig måte kan møte hvert enkelt barn på deres utviklingsnivå og i sin forskertrang, deler vi ofte i smågrupper. I smågruppene får vi voksne mer tid til hvert enkelt barn og deres behov. Barna får på sin side mer ro i sin lek, utforsking, utvikling av språket og i sin sosiale kompetanse.

Alle barn har rett til å blomstre!

De viktigste årene... overgang innad i barnehagen

Overganger skjer også innad i barnehagen.

Alle barn og foreldre i Trondalen barnehage får tid, rom og informasjon når barna bytter avdeling innad i barnehagen. Denne overgangen skal oppleves som trygg og godt planlagt for barna og foreldrene.

De viktigste årene... lek for livet

**Leken er noe av det viktigste som foregår i barnehagen
- i den formes livet!**

Lek kan ha ulike funksjoner for barns utvikling og læring.

I Stortingsmelding 19 (2015-16) er overskriften "*Tid for lek OG læring*".

Vi her i Trondalen barnehage har omdefinert denne setningen og skriver

TID FOR LEK GIR LÆRING.

For barn er leken forlokkende og lystbetont. Leken er viktig i seg selv, uten å være et middel i forhold til noe annet. Barn leker for å leke og fordi det er moro. Her etableres vennskap.

Leken har stor betydning for barns utvikling av fellesskap og inkludering i barnehagen. Det er gjennom leken barnet danner et bilde av seg selv. I følge Rammepanen(2017) *har leken en selvskreven og viktig plass i barnehagen. Barnehagen skal bidra til den gode barndom ved å gi alle barn muligheter for lek.*

Begrepet LEK er vanskelig å definere. Lek er en typisk væremåte for barn og den kan defineres som en lystbetont aktivitet. For barna er det å leke et mål i seg selv og har egenverdi. Leken er engasjerende, sosialiserende, problemløsende, utvikler språket, utvikler kroppsmestring og den viderefører barnekulturen. Leken er også et viktig middel for utvikling av identitet og selvspekt fordi læring om seg selv og andre (relasjonslæring) dannes gjennom leken. Leken tydeliggjør virkeligheten for barna, leken blir et redskap for bearbeiding og refleksjoner. Det blir også et verktøy for innlæring og nyskaping. Opplevelser er viktig for fantasien og et middel til å forstå virkeligheten. Felles opplevelser er også viktig fordi det styrker fellesskapet og utvider fantasien i leken. Barnehagen gir barna felles opplevelser gjennom turer i naturen, felles arrangement, tradisjoner, felles sangstunder og felles prosjekt. Den barnestyrt leken har en sentral plass her i Trondalen barnehage. Barna leker mye av dagen uten at leken forstyrres av voksne. Det betyr IKKE at vi ikke engasjerer oss. Vi går inn i leken hvis barna inviterer til det. Vi inspirerer barn til lek hvis leken har gått i stå eller hvis barn holdes utenfor leken. Vi hjelper/veileder barn inn i leken, støtter barn i å finne sin plass i leken og lærer barna lekens koder. Vi utvikler leken og kommer med innspill eller ytterlige materiell der vi ser at det er nødvendig.

Vennskap er viktig for barnets utvikling og vennskap utvikles gjennom lek. Derfor er det viktig at vi her i barnehagen legger forholdene til rette slik at vi fremmer et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek. På den måten dannes vennskap. Et av barnehagens viktigste mål er at alle barn skal ha gode venner i barnehagen. Det gjør vi ved å styrke barnas relasjon til hverandre og ved å være TILSTEDEVÆRENDE voksne.

De viktigste årene...

Trondalen Barnehage som læringsarena

Barnehagen representerer formelle og uformelle lærings situasjoner hvor det legges vekt på et helhetlig læringsbegrep som omfatter omsorg, lek, utforskning, læring og mestring. Samtidig understreker vi at barnehagens innhold skal preges av sammenheng og progresjon. For at læring skal foregå skal personalet ta barnas nysgjerrighet på alvor. Vi skal støtte barna i deres vitebegjær og legge forholdene til rette for læring. Vi vet at det er sterk sammenheng mellom lekeferdigheter og kommunikasjonsferdigheter. Nyere forskning viser at dyktige lekere har store ferdigheter både sosialt, språklig og intellektuelt. Trondalen barnehage skal organisere og gjennomføre muligheten til positive læringsprosesser som fører til kontinuitet og progresjon hos hvert enkelt barn.

De viktigste årene...

Utvikling av evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter (danning)

I august 2010 kom det ny Lov om Barnehage. Formålsparagrafen i den nye loven sier at "Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek samt fremme læring og danning.

Begrepet Danning har erstattet oppdragelse fordi mange opplevde at begrepet kom i konflikt med foreldrenes oppdragelsesrett.

Danning handler om mye mer enn oppdragelse. Danning handler om at man danner seg et bevisst forhold til verden vi lever i. Det handler om å kunne reflektere, ta egne valg, tenke selvstendig, vise toleranse og la barna få lov til å medvirke i deres egen hverdag. Danning skjer i samspill med omgivelsene. Barnehageloven sier at danning er en kontinuerlig og helhetlig prosess som skjer i barnehagen og videre i livet.

I Trondalen barnehage skal barna lære å tenke selv og få lov å medvirke til egen læring. Vi skal lytte til barna, ta barna på alvor og undre oss sammen med dem. Vi skal gi råd og klare føringer når barna trenger det. Dette skal vi gjøre ved å stille spørsmål som gjør barna mer nysgjerrige.

De viktigste årene... god folkeskikk

All nyere forskning sier at barn med god folkeskikk klarer seg bedre enn barn som ikke kan de sosiale spillereglene.

Sosial kompetanse handler om å lære sosiale koder og vite hvordan vi skal oppføre oss. Noe av det viktigste vi kan lære barna er som sagt å dele, vise empati, lytte og samarbeide. Vi voksne skal lære barna selvkontroll som å vente på tur, selvhevdelse og stå for egne meninger.

Humor og glede er viktig i barnehagen- dette gir barn og voksne overskudd, energi og livsglede.

Å bli likt av alle er ikke et mål i seg selv, men barn som har lært de sosiale kodene er lettere å være sammen med og blir derfor godt likt. De får det enklere i hverdagen og opplever å bli positivt møtt av andre.

Alle barn skal ikke være like sosiale hele tiden. Alle skal få mulighet til å velge å trekke seg tilbake. Når barn lærer å dele retter de fokuset vekk fra seg selv og over på andre. Barna lærer at de er sosiale mennesker som har forpliktelse og skal ta hensyn.

De viktigste årene... barns medvirkning

Rammeplanen sier:

"Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.»

Barns medvirkning handler ikke om å få sin vilje. Det er noe mer enn å være med å bestemme, ta avgjørelser og ta egne valg. Det handler om å uttrykke seg, bli lyttet til, samhandle og respektere hverandre i fellesskap som inkluderer alle. Medvirkning handler om å være en del av fellesskapet og påvirke det som skjer. Vi i Trondalen barnehage er opptatt av å anerkjenne barna slik at de skal få opplevelsen av å bli sett, hørt og forstått.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår.

Barns medvirkning i dagliglivet i barnehagen utvikles ved at de voksne er observante, lydhøre og kan leve seg inn i barnets situasjon. Det innebærer at planer kan endres etter hva barnet er interessert i.

De viktigste årene... barnehagen som kulturarena

«Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barna får glede og mestring i et sosialt fellesskap.» Kultur forstås her som kunst og estetikk, felles atferdsmønstre, kunnskaper, verdier, holdninger, erfaringer og uttryksmåter. Kultur handler om arv og tradisjoner.

Personalet må være tydelige modeller og bevisste på eget kulturelt og verdimesig ståsted.

Gjennom barnehageåret skal vi samarbeide om prosjektet «Alle barn har rett til å blomstre. Relasjonskompetanse i barnehagen.»

Prosjektet skal omhandle nestekjærlighet, solidaritet, toleranse og respekt.

Det skal jobbes engasjert og målrettet med å omsette disse verdiene i praktiske handlinger.

Dette verdibaserte prosjektet skal utløse handlinger som skal utføres og erfaringer som skal bygges gjennom hele barnehageåret.

Prosjektet skal inkludere hele barnehagen og inspirere barn og voksne til lek, aktiviteter, turer, kultur, kunst, sang, dans, drama, glede og humor.

Vi her i Trondalen barnehage har den viktigste oppgaven i verden slik vi ser det.

Vi er med på å forme et samfunn. Vi skal forme medmennesker som tar vare på jorda, tar vare på seg selv og menneskene rundt.

De viktigste årene... mangfold og gjensidig respekt

Rammeplanen for barnehager sier at Barnehagen skal formidle grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar. Barnehagen skal respektere et miljø som bygger opp om respekt for menneskeverd og retten til å være forskjellig. Barna i Trondalen barnehage skal være inkluderende mennesker både som barn og etter hvert som voksne.

Det er viktig å vise toleranse ovenfor andre mennesker som nødvendigvis ikke er lik som en selv. Barna skal se og respektere at vi er forskjellige om det er utseende, kultur, funksjonsevne, kjønn eller andre ulikheter.

I Rammeplanen for barnehagen står det at barnehagen skal fremme likestilling og likeverd. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. Alle barn skal ha mulighet til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle barnehagens aktiviteter.

Personalet i Trondalen barnehage reflekterer stadig over hvilke muligheter vi gir guttene og jentene i barnehagen. Vi som er voksne i barnehagen skal fremme og praktisere like muligheter for guttene og jentene. Likestilling og likeverd i barnehagen handler om å være innovativ og opptatt av barnehagepolitikk. Likestilling omhandler både menn og kvinner i barnehagen. Vi jobber med å skape utvikling av pedagogikken og styrke leken slik at den fremmer likestilling for barna.

De viktigste årene... de syv fagområdene i rammeplanen

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Barnehagen skal bidra til at barna får utvikle og utforske sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.

Kommunikasjon foregår i ett vekselspill mellom å motta / tolke – og være avsender av et budskap. Både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt språk.

En god språkutvikling er viktig for barn både på kort og lang sikt. Evnen til å bruke språket er avgjørende for hvordan barn kan kommunisere med voksne og med andre barn, hvordan de kan sette ord på erfaringer, fortelle noe viktig, diskutere og reflektere sammen med andre. Språk er avgjørende for læring, sosiale relasjoner og vennskap.

Barn kopierer voksnes kommunikasjonsform og språkbruk. Derfor er det avgjørende at vi voksne er reflekterte og gode språklige rollemodeller.

Vi skal stadig ha et kritisk blikk på hva barna blir presentert av lydbøker og musikk.

Språk og fantasi skapes og utvikles gjennom bøker. Å lese for barna skaper samhörighet og gode opplevelser mellom barn og voksne. Når vi leser for barna lager vi en rolig og god situasjon som krever oppmerksomhet fra de som deltar i lesestunden. Vi gir barna mulighet til å oppleve en annen verden eller en verden vi allerede kjenner til. Mange bøker gir også viktig kunnskap og perspektiv på en del faktorer i våre eller andres liv. Høytlesning gir god språklig gevinst ved at det styrker utviklingen av både talespråk og lese-skriveferdigheter viser forskningen. Barna får økt lyst til å lese selv og gir i tillegg økt sannsynlighet for at barna blir glade i å lese senere i livet.

HUSK: Et nettbrett blir aldri en fullgod erstatning for en voksen samtalepartner. Med en papirbok følger det alltid med en voksen.

I Trondalen barnehage jobber vi med:

- **LESE BØKER**
- **SPRÅKGRUPPER**
- **SETTE ORD PÅ HANDLING**
- **SPILL**
- **SAMLINGSSTUND**
- **LEK**
- **SANG, ARTIKULASJON / LYTTING**

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeheerskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet.

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede, matkultur, mentalt og sosialt velvære samt fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling. Barna skal oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Barn er aktive og det er gjennom kroppen de uttrykker seg. Kontakten med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Det har stor betydning for barnas sosiale kompetanse. Varierte aktiviteter og et sunt kosthold har stor betydning for den motoriske utviklingen og for kroppsbeheerskelsen.

Alle barna i Trondalen barnehage sover/hviler i barnehagen hver dag.

På Nøtteliten og Tyttebærriset sover barna i vogner eller på madrasser.

De eldste barna i alderen 3-6 år hviler på tepper mens de hører lydbok eller musikk. Hvilestunden foregår også i hengekøyer i Trondalsskogen.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

“Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen legger grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetisk erfaring med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon”.

Rammeplanen 2017

Alle avdelingene skal ha et felles utgangspunkt for prosjektene/ temaene vi har i barnehagen. Hvordan de blir utført varierer fra avdeling til avdeling. Dette fordi barna på avdelingene skal få være med å medvirke på veien videre med prosjektene.

Fagområdet omfatter mye. Det handler om å skape, være kreativ og forstå.

Herunder har vi tema kunst, musikk, dans, kulturforståelse, drama og miljø. Vi vil gi barna et mangfold av opplevelser gjennom kunstutstillinger, konsert, danse, føle musikken, male, FN-dagen og teaterbesøk.

Det er viktig å gi barna opplevelser gjennom egen deltakelse i prosjektarbeidene som skal gå som en rød tråd gjennom hele barnehageåret.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

“Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glad i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider” *Rammeplanen 2017*

Alle barna skal bli glad i naturen. De skal lære seg å se sammenhengene i naturen samt mellom menneskene og naturen. Barna får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling. De skal delta i opplevelser, utforskning og eksperimentering med naturfenomener.

Vi bruker det flotte nærmiljøet vi har her i Trondalen til å gi barna gode opplevelser. Vi oppmuntrer barna til undring, prøve seg på nye oppgaver ved bruk av teknikk, at de skal få nye kunnskaper og flest mulig erfaringer ved å ferdes i naturen. Det skal jobbes med miljøvern gjennom hele barnehageåret.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

“Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og menneskene på. Fagområdet er med på å prege barnehagens verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold”.
Rammeplanen 2017

Gjennom dette fagområdet skal vi legge grunnlaget for at barna i vår barnehage skal bli gode samfunnsborgere. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier, og høytider i ulike religioner og livssyn samt gi erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Gjennom dette arbeidet vil vi bidra til at barna erfarer at grunnleggende spørsmål er vesentlige og at det gis ro til undring og tenkning, samtaler og fortellinger. Her er det viktig å jobbe i smågrupper. Det er viktig at vi voksne i barnehagen møter barnas spørsmål og undring med alvor og respekt. Vi skal skape rom for toleranse, undring, ettertanke og gode samtaler. Vi må være bevisst den betydningen personalet har som forbilder og opptre slik at barna kan få støtte i egen identitet og respekt for hverandre.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Rammeplanen for barnehager skriver: “Barns medvirkning i det indre liv i barnehagen kan være første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet”.

Barna i Trondalen barnehage skal bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet. Skogen, GIF sitt anlegg, biblioteket på Gressvik, Gressvik Torv, Kirken, Lerkeveien eldrecenter, barnehagene og skolene i nærmiljøet er steder barna opplever gjennom barnehageåret. Barna skal erfare at alle mennesker, uansett alder og forutsetninger, inngår i og bidrar til barnehagens fellesskap.

Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle, diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

ANTALL, ROM OG FORM

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer som hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske matematikk i dagliglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur. Barna skal utvikle seg selv som skapende og kreativ.

Arbeidet med fagområdet skal stimulere barnas nysgjerrighet, undring og motivasjon for problemløsning.

I samlingsstunden teller vi hvor mange barn og voksne som er tilstede, det synges sanger og fortelles eventyr som inneholder tallbegrep og telling (forlengs og baklengs). Vi leser og jobber med begrepene over, under, gjennom osv. Benytter rim og regler, ellinger, farger og spill.

Barna er med å dekke bordet og hente frem riktig antall glass, asjetter, kniver og gafler. Mye av dette opplever vi også ute i naturen. Vi voksne skal være bevisste på eget begrepsbruk og matematiske fenomener, være lyttende, kreative og oppmerksomme i forhold til den matematikken barna uttrykker gjennom, lek, samtaler og hverdagsaktiviteter. Vi undrer oss sammen med barna om likheter, ulikheter, størrelse, antall samt stimulere barnas evne til å bruke språket som redskap for logisk tenkning.

SKOLESTARTERNE - de eldste barna i barnehagen

Skolestarterne er de eldste barna i barnehagen. Skolestarterne er samlet på avdeling Bjørkestubben og teller i alt 14 barn dette barnehageåret. Skolestarterne har sin egen klubb 1-2 dager i uken hvor de har egne opplegg, aktiviteter, turer og prosjektarbeid. De voksne i skolestartergruppen er Gunnhild, Benjamin og Petter.

Trondalen barnehage skal i samarbeid med dere foreldre og skolen legge til rette for at barna skal få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt SFO.

I skolestartergruppen skal det jobbes bevisst med å forberede barna til skolestart. Vi i Trondalen barnehage vil at barna skal møte skolen med nysgjerrighet, god selvfølelse, god selvtilitt, empatiske og ha evnen til å samhandle positivt med andre. Vi vil gi skolestarterne et variert tilbud med vekt på lek, kunnskap, læring, og ulike opplevelser. De skal få god kjennskap til bruk av digitale verktøy blant annet gjennom prosjektarbeid. Skolestarterne skal få utforske, leke, lære og selv skape noe gjennom digitale uttrykksformer. Skolestarterne skal oppleve glade dager som de eldste i barnehagen. De skal ha god tid til å leke, Glede og humor skal ha stor plass. Det er i leken det foregår mest læring og utvikling. Leken engasjerer,

sosialiserer, utvikler sosial kompetanse, løser konflikter og utfordringer. Leken utvikler språk, identitet og selvrespekt. Vi vil alltid ha leken i fokus. Oppgaver og aktiviteter skal oppfattes lystbetont og morsomt. Samtidig skal barna oppleve at vi voksne har forventninger til at skolestarterne hører etter, venter på tur, rekker opp hånden og ikke snakker i munnen på hverandre. Barna skal få utfordringer som skal møte deres nysgjerrighet og trang til utforskning.

Årshjul for Skolestarterne, 2023

MÅNED	TEMA	METODE	MÅL	FAGOMRÅDER
September	<p>Friluftsliv og miljøvern</p> <p>Kildesortering og bærekraftighet</p> <p>Gressvik og nærmiljø</p>	<p>Gjøre barna kjent med begrepet "miljøvern", og hvordan vi kan ta vare på naturen. Kilde-sortering av avfall i barnehagen. Plukke søppel vi finner i naturen når vi er på tur.</p> <p>Fakta-samling om Gressvik og nærmiljøet vårt. Ulike formingsaktiviteter knyttet opp mot nærmiljøet. Turer.</p>	<p>Få økt kunnskap om viktigheten av kildesortering og avfallshåndtering, og hvorfor vi må ta vare på naturen vår.</p> <p>Bli bedre kjent med Gressvikhistorien og nærmiljøet vårt. Bli bedre kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner. Oppleve glede ved å være sammen på tur i naturen.</p>	<p>Kommunikasjon, språk og tekst.</p> <p>Nærmiljø og samfunn.</p> <p>Natur, miljø og teknologi.</p> <p>Kropp, bevegelse, mat og helse.</p> <p>Kunst, kultur og kreativitet.</p> <p>Antall, rom og form</p> <p>Etikk, miljø og filosofi.</p>
Oktober	Lek med bokstaver og tall	<p>Vi jobber med bokstaver og tall.</p> <p>Gjøre barna kjent med alfabetet, de ulike lydene, og leke med former og tall</p>	Gjøre barna kjent med og nysgjerrig på skriftspråket og tallrekka.	
November	Teater	Vi jobber med teater i ulike former. Barna skal selv lage og framføre et teater for de andre barna i barnehagen	Oppleve skaperglede og la barna få erfare hvordan man kan jobbe med ulike kreative uttrykk.	<p>Kommunikasjon, språk og tekst.</p> <p>Natur, miljø og teknologi.</p> <p>Nærmiljø og samfunn.</p> <p>Kropp, bevegelse, mat og helse.</p> <p>Etikk, religion og filosofi.</p> <p>Kunst, kultur og kreativitet.</p>
Desember	Julespill	Vi øver til julespillet. Vi synger og dramatiserer julespillet som skal fremføres i Gressvik kirke fredag 13. desember.	Utvikle artikulasjon, klang og språk. Styrke barnas selvtillit og selvfølelse.	<p>Kommunikasjon, språk og tekst.</p> <p>Natur, miljø og teknologi.</p> <p>Nærmiljø og samfunn.</p> <p>Kropp, bevegelse, mat og helse.</p> <p>Etikk, religion og filosofi.</p> <p>Kunst, kultur og kreativitet.</p>
Januar	<p>Vinterleker</p> <p>Oppstart av prosjekt: Dinosaurene kommer.</p> <p>Skapende og kreativt arbeid med kunst.</p>	<p>Vi har ulike vinteraktiviteter og har ulike eksperimenter med vann og is.</p> <p>Samlinger og samtaler om dinosaurer. Se på internett og bøker om dinosaurene og tidsepoken de levde i. Bruke Ipad som verktøy til å lage animasjonsfilm om dinosaurer.</p>	<p>Få gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer.</p> <p>Gjøre barna bedre kjent med de ulike typer dinosaurer som har levd og tidsepoken de tilhørte. Oppleve skaperglede og la barna få erfare hvordan man kan jobbe med ulike kreative uttrykk.</p>	<p>Kommunikasjon, språk og tekst.</p> <p>Kropp, bevegelse, mat og helse.</p> <p>Kunst, kultur og kreativitet.</p> <p>Natur, miljø og teknologi.</p> <p>Antall, rom og form.</p> <p>Nærmiljø og samfunn.</p> <p>Etikk, religion og filosofi.</p>

Årshjul for Skolestarterne, 2023

	TEMA	METODE	MÅL	FAGOMRÅDER
Februar Mars	Dinosaurer	Samlinger og samtaler om dinosaurer. Lage et kreativt uttrykk om hvordan dinosaurene så ut og landskapet rundt dem. Se på internett og i bøker om planeter. Bruke iPad som verktøy til å lage animasjonsfilm om planeter.	Bli kjent med og lære om de ulike dinosaurene. Barna skal få leke, lære, utforske og skape noe gjennom bruk av digitale verktøy. Få erfaring innen samarbeid. Opplive glede ved å jobbe med prosjektarbeid. Bli bedre kjent med sine egne kreative prosesser og uttrykksformer.	Nærmiljø og samfunn. Kropp, bevegelse, mat og helse. Natur, miljø og teknologi. Antall, rom og form. Kunst, kultur og kreativitet. Kommunikasjon, språk og tekst.
April	Eksperimentering	Vi jobber med ulike måter å eksperimentere på.	Opplive glede og nysgjerrighet ved å eksperimentere med hjelp av ulike metoder og materiell.	Nærmiljø og samfunn. Kommunikasjon språk og tekst. Kropp, bevegelse, mat og helse. Etikk, religion og filosofi.
Mai	Skolen min. Overnatting og avslutningstur for Skolestarterne Familiefest. FFK og fotballhistorie	Forberede barna til skolestart med skolerelaterte oppgaver Onsdag 22.mai til torsdag 23. mai reiser vi på en minnerik avslutningstur med overnatting for Skolestarterne. Turen går til Solhaug i Engelsviken. Her er det samhold, fellesskap og nye opplevelser som er i fokus. Invitere familie til konsert. Fremføre sanger på Familiefesten 30.mai kl.15.30 Besøke Fredrikstad stadion	Trygge overgangen barnehage og skole Lage en spennende overnattingstur som bidrar til gode minner, samhold og fellesskap. Styrke barnas selvtillit og selvfølelse. Opplive dans og drama. Utvikle artikulasjon, klang og språk. Lære barna litt om Fredrikstad sin fotballhistorie	Nærmiljø og samfunn. Kommunikasjon språk og tekst. Kropp, bevegelse, mat og helse. Etikk, religion og filosofi. Kunst, kultur og kreativitet
Juni	«Champions League». Avslutning for Skolestarterne.	Fotballturnering for alle Samvirkebarnehagene her i Trondalen 13. juni Invitere familie til konsert. Fremføre sanger på Familiefesten 30.mai kl.15.30 Lage en avslutnings fest for Skolestarterne.	Lære å planlegge i fellesskap. Knytte vennskapsbånd til de andre barnehagene. Opplive glede og mestring ved å være i bevegelse. Gi barna en minnerik avslutning fra barnehagen.	Nærmiljø og samfunn. Kommunikasjon, språk og tekst. Kropp, bevegelse, mat og helse. Kunst, kultur og kreativitet. Natur, miljø og teknologi.

Den kulturelle barnehagesekken - vekst

Prosjekt og tema arbeid står sentralt i Trondalen barnehage.

Å arbeide med prosjekt gir både barn og voksne mulighet til å fordype seg og reflektere rundt et emne. Som voksne må vi være lydhøre, undre oss og forske sammen med barna. Barna viser stolthet over å mestre noe og er stadig på jakt etter læring.

Trondalen barnehage skal formidle verdier og kultur, gi rom for barnas egen kulturskapning samt bidra til at alle barna får oppleve glede og mestring i et sosialt, kulturelt og kreativt fellesskap. Vi vil gi barna mulighet til å oppleve musikk, kunst og kultur og anledning til selv å uttrykke seg estetisk.

Trondalen barnehage sin kulturelle barnehagesekk kalles VEKST og vil inneholde kunst, maling, tegning, fotografering, musikk, dans, drama, litteratur og sang.

Den kulturelle barnehagesekken åpnes torsdag 30.5.24 på den årlige familiefesten her i Trondalen barnehage. Dette barnehageåret skal vi jobbe mye i smågrupper. Leken i smågrupper skal prege den enkelte avdeling og på kryss og tvers av avdelingene.

Når barna forholder seg til en mindre gruppe styrkes samspillet med andre barn. Dette er avgjørende for barnas utvikling. Vi skal legge til rette for at barna kan danne vennskap på kryss og tvers av avdelingene. Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre barn og voksne i ulike situasjoner. Denne kompetansen gjenspeiles i barnas evne til å ta initiativ og opprettholde vennskap. Barnehagens hverdag skal preges av gode følelsesmessige opplevelser. Våre grunnleggende verdier er nestekjærlighet, solidaritet, toleranse og respekt.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

PLANLEGGING

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planlegging skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarnet og barnegruppen. Planlegging viser hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

ÅRSPLAN

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for de ulike barnegruppene.

Årsplanen er et arbeidsredskap for oss i personalgruppen og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Alle dere foreldre i Trondalen barnehage skal få årsplan hver høst. Samarbeidsutvalget (SU) fastsetter barnehagens årsplan på første møte om høsten.

DOKUMENTASJON

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan vi arbeider for å oppfylle kravene til barnehageloven og Rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Mye av dokumentasjonen omhandler vår refleksjon over egen praksis.

Vurderinger om barnegruppens og enkeltbarnets trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres.

Vi dokumenterer og evaluerer gjennom månedsplanen, ukebrev, bilder i Kid Plan, utstillinger og til foreldresamtalene. Ved hjelp av dokumentasjonen fanger vi opp ulike prosesser og resultat av det arbeidet som gjøres i barnehagen både ovenfor enkeltbarnet og gruppen som helhet.

VURDERING / EVALUERING

Personalet i Trondalen barnehage vurderer jevnlig vårt pedagogiske arbeid.

Det betyr at vårt pedagogiske arbeid skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. På denne måten sikrer vi at alle barna får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjon som hele personalgruppen er involvert i. Dette arbeidet skal også bidra til at vi får åpne diskusjoner om barnehagens formål, innhold og oppgaver.

Vurderingsarbeidet foregår gjennom refleksjon over egen praksis på avdelingsmøtene, personalmøtene og planleggingsdagene. Annenhver måned får dere foreldre månedsplan for de kommende 2 månedene.

PROGRESJON

Progresjon er et sentralt begrep i barnehagen. Ordet kommer fra det latinske ordet «skride frem». Det defineres som «jevn utvikling» og det vises til «fremskritt». Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barnehagens personale skal legge til rette for at det foregår progresjon for enkelt barnet og for gruppen. Progresjon foregår gjennom valg av pedagogisk innhold, ansatte sin arbeids / kommunikasjonsmåte, leker, materialer og barnehagens fysiske miljø. Evaluering av barnehagens progresjon foregår på avdelingsmøter, personalmøter og gjennom foreldresamtaler.

TIDLIG INNSATS

Tidlig innsats betyr at vi skal sette i gang tiltak for et barn med en gang det er behov for det. Barnehagens ansatte må kjenne til gode observasjonsmetoder. Tidlig innsats handler om å prioritere forebygging. "Alle barn skal bli vinnere i sitt eget liv etter sine egne forutsetninger". Strategier vi benytter for å fremme tilpasset opplæring er:

- Tydelig ledelse. Varm og grensesettende
- Språklig og faglig klarhet og struktur
- Omsorgsfulle relasjoner til barnet
- Realistiske forventninger til barnet
- En variert og sammenholdt dagsrytme.
- Et utviklende og støttende samarbeid mellom hjem og barnehage

BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS

Barnehagens digitale verktøy blir benyttet til å støtte opp om barnas læreprosesser og bidrar til å oppfylle rammeplanens føring for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Alle avdelinger har egen telefon og ipad som blir benyttet til å ta bilder, Pbl mentor (HMS), Kidplan og for å hente ut informasjon til ulike prosjektarbeid.

Personalet har kompetanse i forhold til å utøve dømmekraft når det gjelder informasjonssøk og ivaretar barnas personvern.

Barnehagerute 2023

AUGUST

15-16 **Plandager.** Barnehagen er stengt.

SEPTEMBER

5-9 **Friluftslivets uke** 6.9.23 arrangerer vi felles utedag med natursti og servering av mat i skogen for barna i barnehagen.

7 Fotografering kl.09.00. Fotograf Tommy Ødegård.

18-22 **Brannvern uke.** Mange brannvernaktiviteter gjennom uken. Kanskje brannbilen og Bjørnis kommer på besøk?

27 **Foreldremøte i barnehagen kl. 18.00.**

OKTOBER

24-28 **FN uke.** Tirsdag 24.10.23 markerer vi FN dagen med å lage mat fra mange land. Alle barna og personalet dekker til buffet på kjøkkenet.

NOVEMBER

17 **Plandag** for alle Samvirkebarnehagene.

DESEMBER

1 **Julegrantenning** ute på lekeklassen i Trondalen barnehage kl. 08.00. Servering av varm saft og kaffe. Velkommen til dere foreldre.

8 **Nissefest i barnehagen.** Barna kan kle seg ut som nisser denne dagen. Vi serverer nissegrøt til lunch.

12 **Generalprøve** for Lucia og Julespillet i Gressvik Kirke. Alle barna må være i barnehagen senest 09.30.

13 **Lucia og julespillet "Cutten som englene sang om"** i Gressvik kirke kl. 15.30. Alle foreldre, søsken, besteforeldre og andre er velkommen til Gressvik Kirke

19 **Julebord** for alle barna i barnehagen. Barna kan pynte seg.

20 **«Jul med Prøysen».** Teaterforestilling kl. 10.30 for alle barna i barnehagen.

Barnehagerute 2024

JANUAR

2 **Plandag.** Barnehagen er stengt.

FEBRUAR

6 Vi markerer **Samenes Nasjonaldag**

14 **Karneval.** Barn og voksne lager en heidundrende morsom karnevalfest.

MARS

12 **Barnehagedagen.** Tema kommer senere.

21 **Felles påskesamling.**

22 **Påskefrokost.** Foreldre og søsken er velkommen til påskefrokost i barnehagen.

27 Barnehagen stenger kl. 12.00.

APRIL

26-27 Foreldre-personal **dugnad** i barnehagen kl. 16.45.

MAI

10 **Plandag.** Barnehagen er stengt.

16 **16.mai fest** i barnehagen. I dag skal vi trene på å gå i 17.mai tog. **HURRA.**

22 **Avslutningstur for skolestarterne.** Turen går til vakre Solhaug i Engelsviken med overnatting.

30 **Familiefest** i barnehagen kl.15.30.

JUNI

13 **Champions league** Fotballturnering for alle Samvirkebarnehagene.

21 Barnas **midtsommerfest** i barnehagen.

*«Lek er glede, latter, samhold og mestring.
Lek er sprudlende, levende og skikkelig gøy!
Lek er elle melle, deg fortelle.
Lek er livsnødvendig for utvikling av hjernen.
Lek bearbeider traumer.
Lek.. lar barn få være barn.»*

HVEM SAMARBEIDER VI MED

Tverrfaglighet og helhetlig tenkning står sentralt i Trondalen barnehage.

Vi samarbeider med de andre barnehagene i Samvirkebarnehagene, barneskolene, barnevernet, helsestasjonen, PPT, fysioterapeuter, Glemmen Videregående, Høgskolen i Østfold, Gressvik Ungdomsskole, AOF, GIF, Gressvik Kirke, Fredrikstad Kommune, NAV og PBL (Private Barnehagers Landsforbund) Bestemmelsen om taushets- og opplysningsplikt i barnehagen og politiattest for alle overholdes.

Alle ansatte har kurs i Førstehjelp.

